UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Acta Apostolorum to. primus

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

18. Multi credentium veniebant confitentes & annunciantes actus suos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39424

Visual Library

gloriam his miraculis illustrari vbiq; locorum & quocumque tempore non est opus; vel arreptitij ipsi & dæmoniaci aliquo iusto Dei iudicio hoc remedio gaudere non permittuntur.

18. *Multi credentium veniebant confitentes & annunciantes actus suos.*

CONfessionis peccatorum Sacramentalis, qualis in Ecclesia Catholica perpetuis temporibus in vsu fuit, quod hîc narrat Lucas, exemplum esse potest; maximè publicæ illius cōfessionis quæ in primitiua Ecclesia, non quidē pro quibusuis promiscuè peccatis, sed pro grauibus & enormibus flagitijs, idq; ex iudicio & arbitrio Episcopi aut Sacerdotis, diu admodum obtinuit. Cuius rei locupletissimi testes sunt antiquissimus [a]Tertullianus, [b]Origenes, & S. [c]Augustinus. Talis publica, si non priuata & verè Sacramentalis, hæc confessio videtur fuisse. Primùm, quia credentes iam & baptizati erāt, qui *actus suos confitebantur*. Nulla autem iam fidelibus & baptizatis alia in Christi Ecclesia peccatorum confessio in vsu fuisse legitur, quàm vel publica vel priuata Sacerdotibus Dei facta. Talem igitur hanc fuisse, rectè & probabiliter concludimus. Quis enim negabit multò rectiùs & probabiliùs, ex totius Christi Ecclesiæ consuetudine & vsu, sensum Scripturæ & facta Christianorum

Confessio peccatorū in prima Ecclesia.

a. In lib. de pœnitentia.
b. Homil. 2. in Psal. 37.
c Hom. 50. ex Hom. 50. cap. 15

rum expendi & æstimari debere, quàm ex priuatis nouelli cuiusque magistri suspicionibus, quales hîc multas huius temporis hæretici depromunt, de quibus mox. Sane nemo nisi qui vniuersam hactenus Ecclesiam in errore ac tenebris circa fidem caligasse, impiè admodum, & Mahometicè potiùs quàm Christianè, velit affirmare. Talis quippe assertio vt Lutheranis in hac causa contra nos, & Caluinistis in causa Cœnæ Dominicæ contra Lutheranos, sic etiam & Antitrinitarijs, nouisque in Polonia & Transsiluania Arianis, contra vtrasque illas sectas fauet ac patrocinatur; donec tandem ad Mahometismum perueniatur: de quare alibi diximus. Consuetudinis autem, quam dixi, & perpetuæ praxis in Ecclesia Dei illustres & antiquissimi testes sunt præter antedictos Tertullianum, Origenem, Augustinum, locis citatis, idem iterum Origenes lib. 2. in Leuiticum, idem iterum Augustinus hom. 49. & 41. ex hom. 50. Cyprianus serm. 5. de lapsis, & epist. 10. 11. 15. & 60. Dionysius Areopagita in epist. 8. ad Demophilum; Hieronymus in cap. 10. Ecclesiastæ, & in Matthæi cap. 16. Basilius in regulis breuioribus ad interrogat. 288. Theodoretus in epitome diuinorum decretorum, cap. de pœnitẽtia; Chrysostomus in Matt. hom. 10. & lib. 2. de Sacerdotio; Cyrillus in Ioan. lib. 12. cap. 56. Leo Magnus epist. 80. & 91.

Cõfessionis Sacramentalis testes ex tota Antiquitate.

Omnes

Omnes isti Patres tum antiquissimi à 1200. annis, tũ per Oriẽtẽ & Occidẽtẽ toto Christiano orbe dispersi, luculẽti & perspicui testes sunt cõfessionis peccatorum Sacramẽtalis, quæ videl. à fidelibus Christianis non nisi Sacerdotibus Dei in Sacramento pœnitẽtiæ facta fuerit. Nos igitur, quum in Actis Apostolicis legimus *multos* fideles & *credentes venisse* (ad quem nisi ad Paulum, de quo hîc fit sermo?) εξομολογουμενοι και αναγγελοντες τας πραξεις αυτων, *confitẽtes & annunciantes actus suos*, vtique malos, vtique peccata, quam aliam confessionem & annunciationem intelligere possumus quàm huiusmodi, qualem in Ecclesia Catholica ab annis 1200. imò ab ipsa Apostolica ætate vsurpatam legimus, & ad nostra vsque tempora deductam cernimus? Deinde, quum Lucas duo dicat, εξομολογησιν και αναγγελιαν, *confessionem & annunciationem*, quarũ prior adeò propria huic confessioni Sacramentali est, vt non solùm Græci Patres eo semper verbo in hac causa vsurpent, sed & Latini Patres Tertullianus ac Cyprianus locis citatis, & Irenæus lib. 15. cap. 9. & lib. 3. cap. 4. confessionem Sacramentalem *exhomologesis* vocabulo ferè semper nuncupent: dubitari non debet, Lucam illo vocabulo cõmunem & notam pijs omnibus *confessionem peccatorum* designare voluisse. Et quum duobus vocabulis hoc factũ exprimat, non est improbabile priori

Exhomologesis cõfessio Sacram. tam Latinis quàm Græcis Patribus.

vocabulo priuatã & magis vulgatam peccatorum confessionem, posteriori publicam & maiorem, nec nisi in magnis criminibus, & plerũque cum Ecclesiæ scãdalo coniunctis, vsurpari solitam denotasse. Quòd enim publicam cõfessionem priuata præcesserit, vt ex iudicio Sacerdotis, quod priuatim acceptum erat, vel ad Ecclesiæ satisfactionem vel ad pœnitentis ædificationem publicè annunciaretur, certum & manifestum esset ijs quæ scribit Origenes in Psalmum 37. & B. Augustinus homil. 50. ex quinquaginta. Lucas ergo verbo, ἐξομολογουμένους, *confitentes*, priuatam Paulo factam confessionem notat; quod & verbi proprietas, quæ *foris fatem* sonat, vt Suidas hoc verbum exponit, & Ecclesiastica eius vsurpatio demonstrant. Verbo autem αναγγελλοντες publicam enunciationem significat. Nam hoc verbum, vt Græci omnes norunt, publicè aliquid proclamare & edicere significat; vnde & ipse Beza vim huius verbi explicans, ait, *hos homines publicè erratà sua professos esse*. Sed si veritatis studiosus ac non apertus hostis ac sycophanta Beza esset, de verbo ἐξομολογουμένων (de quo nequidem hoc loco) multa ex Ecclesiastica antiquitate tractare potuisset. Cæterùm non ille ad fidem Christianam illustrandã, sed ad Geneuẽsium placita (Caluini maximè) stabilienda, suas illas Annotationes elaborauit.

Homil. 2 cap. 11.

In verbo, ὁμολόγιαι

Bezæ sycophantia

Nunc

Nunc quibus artibus hunc locum eludere horum temporum hæretici conantur, videamus. Lutherus in sua noui Testamenti versione non actus suos, sed miracula sua, istos credentes annuntiasse vult. Cuius dementiam sequitur Brentius in huius loci commentario. Sed illam interpretationem vt penitus absurdam reijcit Bullingerus, vt in sua Cathena recitat Marloratus, satisque firmis rationibus refutat Rob. Bellarminus. Chemnitius primùm fugit ad cõfessionem peccatorum generalem qua Ecclesiæ Lutheranæ vtuntur. Sed quum Lucas dicat quòd *actus suos confessi fuerint*, particularis propriorum peccatorum enumeratio manifestè indicatur. Quare addit postea, *aliquaquidem peccata confessos illos fuisse per modum exempli, non tamen omnia*. Atqui propositio illa indefinita prorsus æquiualet generali, nisi fortè quum dixit Christus Magdalenæ, paralytico, hæmorrhoissæ, *Remittuntur tibi peccata tua*; aut quum nos quotidie oramus, *Dimitte nobis debita nostra*; aut quum Paulo dixit Ananias, *Surge, & baptizare, & ablue peccata tua*; aut denique quum de ipso Christo dicitur, *Ipse saluum faciet populum suum à peccatis eorum*; & iterum, *Ecce agnus Dei, qui tollit peccata mundi*; non omnia peccata designentur, sed quædam tantùm.

Hæreticorum variæ corruptelæ reijciuntur.

Tom. 2. Controuers. 4. lib. 3. cap. 4.

Luc 7.

Matth. 9. & 6.

Act. 26.

Matth. 1.

Ioann. 1.

Vnus Caluinus accuratiùs (more suo) hunc locum tractans, multis contendit, ne

pro confessione Sacramentali, qualis in Ecclesia Catholica conspicitur, quicquam valeat. Postquam de causa huius confessionis factæ, atque eiusdem vtilitate, aliquid disseruisset, quod ei totum libenter concedimus, suas corruptelas artificiosè aggreditur. *Non communem* (inquit) *omnibus legem præscribit hic Lucas, sed exemplum proponit, quod sequitur qui simili opus habent medicina. Quorsum enim isti facta sua confessi sunt, nisi vt pœnitentiæ suæ testimonium ederent, & consilium leuationem ab peterent à Paulo? Diuersa fuit eorũ ratio qui eiusdem peccata sua confessi sunt, cùm ad baptismum Ioannis accederent, Matth. 3. 6. Nam hoc modo profitebantur, se non fictè initiari in pœnitentiam. Hi autem ab vna specie docet Lucas, quomodo Dei reuerentia tacti fuerint fideles, vbi Deus seueritatis suæ exemplum illis proposuit.* Quod hîc Caluinus de confessione peccatorum in Ioannis baptismo dicit, verum & certum est, nihil eam cum hac præsenti habuisse commune. Eius tamen facti exemplum ad confessionem Sacramẽtalẽ ostendẽdam rectè accommodant doctissimi Patres Græci, [a] Chrysostomus & [b] Basilius. Sed in reliquis non nũ fallit Caluinus. Lucas quidem non præscribit communem legem, neque fortè præscribere potuit, sed quæ fuit Christianorum lex & consuetudo, hoc exemplo declarauit, vt suprà à nobis ostensum est. Deinde, quòd dicit * *multos*, intelligendũ quidem est non fuisse

Caluini corruptela artificiosa & operosa.

a. Hom. 10 in Matth.
b. In reg. breuiorib. ad q. 288.

* Vox, *multos*, generalis exẽpli rationẽ non tollit.

fuisse omnibus eandem causam & cõfitendi necessitatem, sed pariter intelligendum est hoc exemplo doceri, omnes illos, quibus eadem incumbit necessitas & causa, eodem modo sua peccata cõfiteri debere. Alioqui, quia in proxima sententia de ijs qui libros suos magicos in publicum productos combusserunt, non nisi *multos* hoc fecisse scribit Lucas, an negari propterea debet communem hîc legẽ statui de omnibus libris magicis meritò comburendis? Iam si hîc *exemplum à Luca proponitur quod sequantur omnes qui simili opus habent medicina*; quî fit quòd in Ecclesijs omnibus Caluinisticis nulla planè exercetur peccatorũ exhomologesis aut confessio particularis, neque publica neque priuata? An fortè nemo illic est qui simili opus habeat medicina? An omnes puri ac sancti sunt? Aut si valde impuri atque impij illic satis multi inueniuntur, tamen exulceratas conscientias, quales istos credentes habuisse Caluinus iudicat, nulli illic habent, ideoque hac medicina, hoc consilio aut leuatione Pastorum suorum non indigent? Sic opinor, quia propriæ salutis ex sola fide etiam in medijs sceleribus fortis & indubitata præsumptio, quam fiduciam & certitudinem gratiæ vocant, eorum pectora occupanit, possedit, tenuit. Quod tandem affirmat Caluinus, *non alia ex causa istos credentes sua facta confessos fuisse, nisi vt pœnitentiæ suæ testimonium*

Caluini effugium Caluinistas confundit.

Alia effugia non satisfaciũt

niũ ederẽt, & consiliũ leuationẽque à Paulo peter
misera sunt & fallacia effugia. Quorsum c
fessi, quorsum ἐξομολογȣμένοι dicuntur, i
vox, *exhomologesis* satis ostendit. *Exhomolog*
In lib. de orat. cap. 6. (ait Tertullianus scriptor antiquissimus,
Ecclesiasticorũ rituũ scientissimus) *est pet*
veniæ; quia qui petit veniam, delictũ confitetur. S
Lib. 1. epist. 3. Cypria. *Primus ad indulgẽtiã gradus est, agnos*
delictum: vt confessionis peccati scopus
Serm. 5. de lapsis. peccati venia ac indulgentia. Vnde alib
Confiteantur, quæso, singuli delictum suum, dum a
huc, qui delinquit, in seculo est, dum admitti e
confessio potest, (& quare? sequitur) *dum satis*
ctio cuiusque & remissio facta per Sacerdotem D
grata est. Imò ipsa Scriptura apertè nos do
cet quorsum peccata confiteri debeamus
Psal. 31. *Dixi, pronunciabo aduersum me iniustitiam meam*
& tu remisisti iniquitatem peccati mei. Deniq
Christus ad remissionem & veniam pecc
consequendam Spiritum S. Apostolis de
Ioann. 20. dit: *Quorum remiseritis peccata, remittuntur e*
Reliqua à Caluino enumerata, confessio
quoque peccatorum fructus veri ac præcla
ri sunt, vt studiosè annotarunt vetustissim
Patres, Basilius, Cyprianus, Origenes, Hie
Caluini astutia. ronymus, Augustinus locis citatis. Sed vaf
Sacerdotis in confessione excipiẽda præcipuũ munus. Caluinus hos secundarios fructus enume
rat, vt primarium ac præcipuum eluda
Sacerdos autem in cõfessione peccatorum
audienda non solùm vt medicus corrigi
vt magister docet, vt pastor consolatur, sed
potiss-

potiſsimùm vt iudex & arbiter à Chriſto conſtitutus, ſoluendi videl. atque ligandi accepta poteſtate examinat, cognoſcit, abſoluit. Hanc iudicialem poteſtatem apertiſsimè docent vetuſtiſsimi Patres: Auguſtinus admodum præclarè in homil. 50. ex 50. cap. 11. & rurſum de ciuitate Dei lib. 20. cap. 9. Hieronymus in Matth. cap. 16. Chryſoſtomus lib. 3. de Sacerdotio, & homil. 5. de verbis Eſaiæ; Hilarius in Matth. can. 18. & 16. Cyprianus lib. 1. epiſt. 2. Baſilius in regulis breuioribus ad interrogat. 288. Greg. Magnus homil. 26. in Euangelia.

Nunc, quæ in Caluino ſequũtur, expendamus. *Quo maior* (inquit) *eſt Papiſtarum impudentia, qui hunc ſuæ tyrannidi fucum inducunt. Quid enim auricularis confeſsio huic exemplo affine habet?* Saluberrimam confitendi peccata neceſsitatem licentioſus hæreticus *tyrannidem* vocat. Sed hæc impiorum in Scripturis vox eſt: *Dirumpamus vincula eorum, & proijciamus à nobis iugum ipſorum.* Hoc verò exemplum auriculari confeſsioni adeò affine eſſe, vt eam luculenter probet, in præcedẽtibus demonſtratum dedimus. Quare & D. Baſilius abſque vlla impudẽtia ex hoc facto confeſsionis neceſsitatem infert. Quum enim dixiſset, *Neceſſariò ijs aperiri peccata debẽt, quibus credita eſt diſpenſatio myſteriorum Dei*; ſubiungit: *Siquidem rationem hanc in pœnitentia etiam veteres illos cernimus ſequutos fuiſſe; quando & in*

Pſal. 2. 3.

In regul. breuioribus ad interr. 288.

Euangelio

Matt. 3. b. Act. 19. d. *Euangelio scriptum est, quòd Ioanni confitebantur peccata sua, & in Actis Apostolis ipsis, à quibus etiam baptizabantur cuncti.* Hæc ille. Non est verò in Actis Apostolicis alius præter hunc locus, in quo de peccatorum confessione mentio fiat.

Sed vult Caluinus docere, impudentes esse illos qui ad confessionem Sacramentalem in Christi Ecclesia vsitatam, hoc huius loci exemplum aliquo modo pertinere volunt. *Primùm* (inquit) *fideles, quàm miserè ante susceptam fidem decepti fuissent à Satana, producti in medium quibusdam exemplis confessi sunt: Pape autem lege, factorum dictorumque & cogitationum omnium enumeratio exigitur.* Ad hoc primùm respondeo, credentes istos iam baptizatos & Christianos nullo modo ea confessos fuisse, quæ ante susceptam fidem patrauerant (quorsum enim peccata iam per baptismum penitus abolita ac remissa credentes confiterentur? aut quorsum huiusmodi confessionem Christianæ religioni insolitam, & ipsi baptismo eiusque efficaciæ non obscurè repugnantem, Actis Apostolicis Lucas insereret?) sed iuxta Christianæ religionis ritum, consuetudinem, Sacramentum, illam exhomologesin & cõfessionem peccatorum fecisse, quam credentibus & Christianis hominibus in vsu semper fuisse, tota Antiquitas Ecclesiastica summo cõsensu nobis demonstrat. An contra certam, claram,

Peccatorũ confessio non fit de olim remissis, sed remittendis.

claram, & generalem totius Ecclesiæ praxin vnius nouelli hæretici audax cõiectura præualebit? Quid hoc aliud est quàm vniuersam fidem ac religionem Christianam supe bis & callidis ingenijs penitus despuendam ac dilacerandam exponere? Negamus verò impio Caluino nudam ac simplicem quam adfert coniecturam, nulla ratione, nullo argumẽto, sed nuda assertione munitam. Neque verò lex Papæ, sed lex Christi, cui totius Catholicæ Ecclesiæ vnanimis consensus his 1500. annis acquiesit, in confessione Sacramentali factorum dictorumque & cogitationum omnium, quæ mortalis peccati reatum habent, enumerationem exigit. An verò Christus, quorumcumque peccatorum solutionem & ligamen Apostolis suis eorumque successoribus committens, tam dicta quàm facta, ipsasque adeò cogitationes mortiferas non comprehendit? Vt omnium ergo remissio fiat, omnia cognoscantur oportet; nec absque confessione aliqua in hoc Ecclesiæ foro cognosci possunt. *Nos* (ait D. August.) *à communione prohibere* (quod est peccatum ligare) *quenquam non possumus, nisi aut sponte confessum, aut in aliquo siue seculari siue Ecclesiastico iudicio nominatum atque conuictum.* Eadem est & soluendi ratio, solui non posse, nisi qui peccatum sponte confessus fuerit. Et ad ipsa cogitationum peccata quod attinet, sic antiquis-

Homil. 50 cap. 12.

tiquissimus & sanctissimus Cyprianus de sui temporis Christianis scripsit: *Quamvis nullo sacrificij aut libelli facinore constricti sint*; de illis loquitur qui tempore persecutionis aut idolis sacrificabant, aut datis libellis factum attestantibus sacrificasse sese simulabant; *quia tamen de hoc vel cogitauerant, hoc ipsum apud Sacerdotem Dei dolenter & simpliciter confitentes, exhomologesin conscientiæ faciunt, animi sui pondus exponunt, salutarem medelam exquirunt*. Hæc non ex Papæ lege, sed ex Christiana religione facta memorantur.

Serm. 5. de lapsis.

Antitheses Caluinianæ ineptissimæ.

Pergamus ad alias Caluini antitheses, quibus hũc locũ eludere adhuc conatur. *Hos semel legimus cõfessos esse; Papæ lex vt minimũ quotannis repeti iubet*. Mentitur ac fallit. Tametsi hos semel legimus confessos esse, quis tamen dubitat, quin simili recurrente causa iterum atque iterum confessi fuerint? Neque Papæ lex iubet quotannis repeti quæ semel confessi fideles fuerant; sed iubet fideles qui toto reliquo anno negligentes fuerant, saltem semel in anno confiteri: nempe vbi se reos esse & clauium beneficio indigere deprehenderint. Sequitur alia antithesis: *Hi sponte prodierunt; Papa necessitate omnes obligat*. Iterum mentitur ac fallit. Nec Papa, nec vlla Ecclesiæ lex, sed peccatoris ipsius iniquitas, & lex Christi de soluendis per Ecclesiam peccatis, cõfitendi necessitate obligat. Isti quoque sic sponte prodierunt, vt ad remis-

2.

3. Confitendi necessitas ex peccatis oritur & Christi lege, non ex lege Papæ.

remiſsionem peccatorum ſuorum conſequendam, ex Chriſti lege neceſſariò prodire debuerint. Sequitur alia antithesis non minùs inſulſa ac puerilis: *Lucas multos veniſſe dicit, non omnes: in lege Papæ nulla exceptio.* Antitheſis fatuitatem in ſimili oſtendo. Lucas alio in loco dicit: *Multi eorum qui audierunt verbum, crediderunt.* Multos dicit credidiſſe, non omnes; in lege Caluini nulla exceptio. Omnes quippe qui verbum audiunt, credere oportere ait. Quicquid in hac antitheſi ineptum eſt, idem in altera. Ineptum eſt, ex facto multorum, vnius loci ac temporis, vbi omnes credere noluerunt, generalem credendi neceſsitatem tollere. Similiter ineptum eſt, ex confeſsione multorum, vnius loci ac temporis, vbi non omnibus, ſed illis multis confitendi neceſsitas incubuit, generalem confitēdi neceſsitatem refutare. Rurſum ineptum eſt, legē Caluini vocare, quæ lex Chriſti eſt, vt omnes verbum eius audientes credant. Similiter ineptum eſt, legem Papæ vocare, quæ lex Chriſti eſt, mittentis eos, qui à peccatis ſuis ſolui volunt, ad Apoſtolos ſuos, eorumque ſucceſſores. Lex quoque totius Eccleſiæ Catholicæ eſt, omnium hactenus ætatum & locorum, non vnius Papæ, vt ſuis miſeris Caluiniſtis hoc modo loquendi Caluinus perſuaſit. Adhuc vna ſequitur antitheſis, in qua ſe acu rem tetigiſſe Caluinus exiſtimauit, ideoque in

4.

Act. 4.

vltimum

vltimum locum veluti aculeos relicturam
5. seruauit. *Isti* (inquit) *coram fidelium cœtu se humiliarunt; Papæ longè aliud mandatum, vt clancularijs susurris in aurem proprij Sacerdotis obmurmuret peccator.* Primùm, quod de fideliũ cœtu Caluinus narrat, penitus exploratum non est; quamuis, vt suprà explicatum dedimus, in verbo ἀναγγελίας publicam coram toto fidelium cœtu confessionem factam fuisse intelligi posse existimamus. Sed vt hoc Caluino damus, ita rursum in verbo ἐξομολογήσεως secretam confessionem soli Sacerdoti factam ponimus; atque ita Caluini antithesis penitus concidit. Vtrumque quippe isti pœnitentes præstitisse videntur. Deinde, vt Caluino demus non nisi publicè coram toto cœtu factam hanc cõfessionem fuisse, an ex ea tollitur confessio priuata? Adeò sanè nõ tollitur, vt maximè stabilitur? Nam vt nuper ex duobus grauissimis Antiquitatis testibus Origene & Augustino annotauimus, ipsam publicam confessionem præcessit in veteri Ecclesia priuata confessio; vt hac priùs facta, ex iudicio proprij Sacerdotis publica illa postmodum sequeretur. *A Præposito sacrorũ* (ait S. August.) *accipiat satisfactionis suæ modum; vt si peccatum eius non solùm in graui eius malo, sed & in scandalo est aliorum, atque hoc expedire vtilitati Ecclesiæ videtur Antistiti, in notitia multorũ vel etiam totius plebis agere pœnitentiam non recusent.* Hæc ille.

Cõfessionem publicam priuata præcessit.

Homil. 50 cap. 11.

Et sanè vt publicam hanc confessionem satis diu in veteri Ecclesia vsurpatam fuisse, ex Tertulliano, Origene, Sozomeno, & alijs constat, ita priuatam soli proprio Sacerdoti factam non minùs antiquam & vsitatam fuisse, ex Veterum testimonijs, quæ nuper protulimus, manifestè euincitur. Sed & huius antiquitatē illa vna Paganorum fœda sed celebris calūnia liquidò attestatur. Dicebant quippe, homines Christianos Sacerdotum suorum virilia adorare solere; eò videlicet quòd in templis ad Sacerdotum pedes illos geniculari vidissent. Vnde Tertullianus: *Exhomologesis* (inquit) *prosternendi & humilificandi hominis disciplina est, conuersationem iniungens misericordiæ illicem.* Rursum alio in loco hunc confitendi ritum describens, ait illud esse, *Presbyteris aduolui, caris Dei adgeniculari.* Sed & eo antiquior Dionysius Areopagita: *Tu* (inquit) *procidentem Sacerdotem Sacerdoti impium (vt ais) atque peccatorem nescio quo pacto contra disciplinæ ordinem astans calce abiecisti ac repulisti? cùm ille quidem verecundè (quod oportuit) fateretur se ad peccatorum remedia quærenda venisse.* Nempe propter hanc priuatam Sacerdoti faciendam peccati confessionem, cui etiam publica illa frequenter adiuncta fuit, Sacerdotibus ad genua prouoluebantur fideles. Temporis tamen progressu Christiana fide ab omni hominum genere, peneq; toto orbe cognito, suscepta;

Confessionis priuatæ testimonia.

Minutius Felix in Octauio.

Lib. de pœnit.

Epist. 8. ad Demophilum.

publica illa confessio, veluti res ardua & odiosa, aut cessauit penitus, aut nisi rarissimè iniuncta fuit. Quare tandem quarto post Christum seculo ita scriptum reliquit atque decreuit Leo Magnus: *Reatus conscientiarum sufficit solis Sacerdotibus indicari confessione secreta.* Sed horum omnium ignarus Caluinus, pulchram se antithesim posuisse arbitratus est, quòd ista in Actis memorata confessio publica fuerit, nostra hodie priuata fiat. Nihil quippe est vna ignorantia audacius. Et tamen quasi re præclarè gesta, hoste que penitus debellato, ita concludit ac triumphum canit Caluinus: *En quàm dexterè Scripturam ad probandas suas fallacias accommodent.* Cui vno verbo respondemus: Habes, Lector, quàm dextere Caluinus antithesis suas ad calumnias pertexendas accommodet: habes quàm varia futilitate luculentum istud confessionis peccatorum exemplum eludere, inuertere, deprauare Caluinus contenderit.

Epist. 80.

23. *Facta est illo tempore turbatio non minima de via Domini. Demetrius quidam nomine argentarius, faciens ædes argenteas Diænæ, præstabat artificibus non modicum quæstum.*

Caluinus canis rhetoricus.

CAluinus scurra egregius, &, vt ille olim Timon, canis rhetoricus, artis suæ specimen hîc dare voluit. *Tumultuatur* (inquit) *Demetrius cũ sua manu: quia si tollatur superstitio, ex qua*